

Pismo japońskie wywodzi się z pisma chińskiego i jest jednym z najbardziej skomplikowanych rodzajów pism. Chińskie znaki (słowo *kanji* - znaczy "znaki cesarstwa Han") oparte są na piśmie obrazkowym, gdzie jeden znak symbolizuje jedną ideę.

Znaki chińskie zostały importowane do Japonii w V-VII w n.e. (wg tradycji podawana jest data 402 r. - wtedy to pierwsze chińskie teksty przywiezione zostały na archipelag japoński) razem z buddyzmem. Ponieważ jednak języki chiński i japoński nie mają ze sobą nic wspólnego pod względem fonetycznym, morfologicznym i składniowym, Japończycy zmuszeni byli do wynalezienia uproszczonego "alfabetu" (ściślej: sylabariusza) **kana** 仮名, służącego obecnie do zapisu m.in. końcówek fleksyjnych. Zanim jednak tego dokonano, próbowano pisać teksty w całości ideogramami chińskimi i odczytywać je po japońsku (**kanbun** 漢文). Z czasem powstał system **man'yōgana** 万葉仮名, w którym znaki chińskie używane były wyłącznie dla ich wartości fonetycznej, z pominięciem znaczenia znaku. To właśnie man'yōgana w wyniku stopniowych uproszczeń przekształciła się w dwa sylabariusze kana: **hiragana** 平仮名 i **katakana** 片仮名.

1. KANJI - znany słownik *Daikanwa jiten* ocenia liczbę stworzonych znaków na około 50.000, lecz większość z nich nie jest w powszechnym użyciu nawet w Chinach, gdyż np. oznaczają nazwy miejscowe, zwierząt i roślin. Japońska administracja ustaliła oficjalną listę podstawowych kanji, zawierających 1945 znaków (wcześniej takim standardem było 1850 znaków). Odpowiada on zakresowi przekazywanemu uczniom do zakończenia szkoły średniej i stanowi zgrubny wyznacznik piśmienności. Inny oficjalny zestaw jest zawiera dodatkowe 285 znaków, które mogą być wykorzystywane w imionach i nazwiskach. Do swobodnego czytania książek wymagana jest znajomość w sumie nieco ponad 3000 znaków, co jest normą dla przeciętnie wykształconego dorosłego. W tekstach specjalistycznych mogą się pojawiać dodatkowe, przez co liczba wszystkich wykorzystywanych w Japonii znaków to około 6000. Bardzo niewielu Japończyków zna je wszystkie.

2. Hiragana - służy do zapisu fonetycznego. Poznanie hiragany pozwala już napisać w zasadzie wszystko po japońsku, ale na poziomie ucznia pierwszej klasy. Rodowity Japończyk używa hiragany do zapisywania odmiennych końcówek słów, oraz do zapisywania słów, które nie mają własnych znaków kanji.

3. Katakana - służy do zapisu nazw własnych (głównie obcego pochodzenia, gdyż Japończycy mają znaki kanji, które zastępują ich nazwy własne), imion i wyrazów dźwiękonaśladowczych

4. Romaji - jest to zapis alfabetem łacińskim.

HIRAGANA

Rōmaji	a	i	u	e	o
<i>Hiragana</i>	あ	い	う	え	お
Rōmaji	ka	ki	ku	ke	ko
<i>Hiragana</i>	か	き	く	け	こ
Rōmaji	sa	shi	su	se	so
<i>Hiragana</i>	さ	し	す	せ	そ
Rōmaji	ta	chi	tsu	te	to
<i>Hiragana</i>	た	ち	つ	て	と
Rōmaji	na	ni	nu	ne	no
<i>Hiragana</i>	な	に	ぬ	ね	の
Rōmaji	ha	hi	fu	he	ho
<i>Hiragana</i>	は	ひ	ふ	へ	ほ
Rōmaji	ma	mi	mu	me	mo
<i>Hiragana</i>	ま	み	む	め	も
Rōmaji	ya	yu	yo		
<i>Hiragana</i>	や	ゆ	よ		
Rōmaji	ra	ri	ru	re	ro

Hiragana   ら   り   る   れ   ろ

Rōmaji   wa   o   n

Hiragana   わ   を   ん

Poniżej dodatkowe znaki, różniące się od pokazanych powyżej tylko dwoma kreskami, bądź kółkami.

が   ぎ   ぐ   げ   ご   -   ga   gi   gu   ge   go

ざ   じ   ず   ぜ   ぞ   -   za   ji (zi)   zu   ze   zo

だ   ぢ   づ   で   ど   -   da   ji (dzi)   zu   de   do

ば   び   ぶ   べ   ぼ   -   ba   bi   bu   be   bo

ぱ   ぴ   ぷ   ぺ   ぽ   -   pa   pi   pu   pe   po

Poniżej połączenia sylab (proszę zwrócić uwagę, że niektóre znaki są mniejsze od pozostałych)

きゃ   きゅ   きょ   -   kya   kyu   kyo

しゃ   しゅ   しょ   -   sha   shu   sho

ちゃ   ちゅ   ちょ   -   cha   chu   cho

にゃ   にゅ   にょ   -   nya   nyu   nyo

ひゃ ひゅ ひょ - hya hyu hyo

みゃ みゅ みょ - mya myu myo

りゃ りゅ りょ - rya ryu ryo

ぎゃ ぎゅ ぎょ - gya gyu gyo

じゃ じゅ じょ - ja ju jo

びゃ びゅ びょ - bya byu byo

ぴゃ ぴゅ ぴょ - pya pyu pyo

Niezmiernie ważny jest sposób odczytywania znaków, gdyż od tego zależy poprawność odczytywania wyrazów japońskich.

Poniżej zapis, jak powinny być prawidłowo odczytywane. Znaki pominięte czyta się tak, jak są one zapisane w romaji.

shi - si

chi - ci

ha - jeśli występuje jako część wyrazu, czytamy jako **ha**, jeśli występuje samodzielnie jako partykuła, wtedy czytamy **ła**

ya – ja   yu – ju   yo – jo   wa - ła
ji - zi   (**ji** w szeregu "da ji zu de do" czytamy jako - dzi)

kya - kja   **kyu** – kju   **kyo** - kjo

sha – sia   **shu** – siu   **sho** - sio

cha – cia   **chu** – ciu   **cho** - cio

nya – nja   **nyu** – nju   **nyo** - njo

hya – hja   **hyu** – hju   **hyo** - hjo

mya – mja   **myu** – mju   **myo** - mjo

rya – rja   **ryu** – rju   **ryo** - rjo

gya – gja   **gyu** – gju   **gyo** - gjo

ja – dzia   **ju** – dziu   **jo** - dzio

bya – bja   **byu** – bju   **byo** - bjo

pya – pja   **pyu** – pju   **pyo** - pjo

KATAKANA

Rōmaji   a   i   u   e   o

Katakana   ア   イ   ウ   エ   オ

Rōmaji   ka   ki   ku   ke   ko

Katakana   カ   キ   ク   ケ   コ

Rōmaji   sa   shi   su   se   so

Katakana   サ   シ   ス   セ   ソ

Rōmaji ta chi tsu te to
Katakana タ チ ツ テ ト

Rōmaji na ni nu ne no
Katakana ナ ニ ヌ ネ ノ

Rōmaji ha hi fu he ho
Katakana ハ ヒ フ ヘ ホ

Rōmaji ma mi mu me mo
Katakana マ ミ ム メ モ

Rōmaji ya yu yo
Katakana ヤ ユ ヨ

Rōmaji ra ri ru re ro
Katakana ラ リ ル レ ロ

Rōmaji wa o n
Katakana ワ ヲ ン

Dodatkowo znaki katakany, różniące się od pokazanych powyżej tylko dwoma kreskami i kółkami.

ガ ギ グ ゲ ゴ - ga gi gu ge go

ザ ジ ズ ゼ ゾ - za ji zu ze zo

ダヂヅデド da ji zu de do

バビブベボ ba bi bu be bo

パピプペポ pa pi pu pe po

Połączenia sylab (podobnie jak w hiraganie część liter jest mniejsza od pozostałych)

キャ キュ キョ - kya kyu kyo

シャ シュ ショ - sha shu sho

チャ チュ チョ - cha chu cho

ニャ ニュ ニョ - nya nyu nyo

ヒャ ヒュ ヒョ - hya hyu hyo

ミャ ミュ ミョ - mya myu myo

リャ リュ リョ - rya ryu ryo

ギャ ギュ ギョ - gya gyu gyo

ジャ ジュ ジョ - ja ju jo

ビャ ビュ ビョ - bya byu byo

ピャ ピュ ピョ - pya pyu pyo

